

Henning Fjørtoft

Førsteamanuensis i norsk fagdidaktikk

Program for lærerutdanning, NTNU

[@hennif](https://twitter.com/hennif)

**TRENGER SKOLELEDERE Å VITE NOE OM
*BLENDDED LEARNING?***

1. Eksperimenter i liten skala

2. Formell videreutdanning

3. Kan læreres læring om lesing og vurdering skaleres opp?

Læring på campus

Nettbasert læring

blended learning

CLASSIFYING K-12 BLENDED LEARNING

By Heather Staker and Michael B. Horn

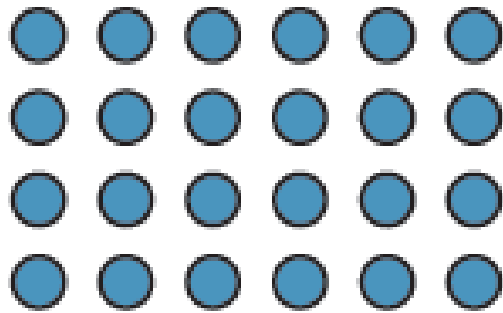
May 2012

2012

VISIT WWW.INNOSIGHTINSTITUTE.ORG TO ADD YOUR PROFILE

School

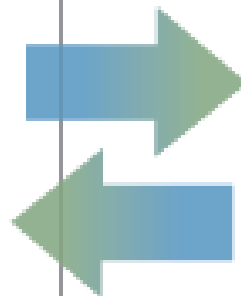
Cyber lounge

Home

Online teacher

Online learning

Offline learning

Teacher

Brick-and-mortar

Online learning

BLENDED LEARNING

1
Rotation
model

2
Flex
model

3
Self-Blend
model

4
Enriched-
Virtual
model

Station-Rotation model

Lab-Rotation model

Flipped-Classroom model

Individual-Rotation model

Blended learning

et formelt program der læring skjer

- delvis gjennom nettbasert innhold og undervisning med en grad av deltakerkontroll over tid, sted, læringssti og tempo
- delvis under faglig veiledning på arbeidsplass eller studiested

<http://www.innosightinstitute.org/classifying-k-12-blended-learning/>

Lærerprofesjonen som kontekst for læring

Suksessfaktorer for læreres læring

- utvidede muligheter til å lære, effektiv tidsbruk
- ekstern ekspertise
- læringsprosesser
- utfordre problematiske diskurser
- samhandling i profesjonelle fellesskap
- læringsinnhold i samsvar med politiske trender
- profesjonelle læringsmuligheter i skoleaktiviteter

(Timperley, Wilson, Barrer, & Fung, 2007)

1. Mine egne
eksperimenter i
liten skala
(sånn for moro skyld)

- Wiki Home
- Recent Changes
- Pages and Files +
- Members +
- Manage Wiki

- Hjem
- Hvordan kommer jeg igang med studiet?
- Undervisningsdesign
- Literacy
- Digitale verktøy og sosiale media
- FoU i teori og praksis
- Ofte stilte spørsmål
- Pensum
- Vurdering i NORD6110
- Skoleblogger

[edit navigation](#)

☆ Hjem

Velkommen til wikien for faget NORD6110 Norsk 2.0!

Dette faget gir 15 studiepoeng og kan anvendes som en del av Nordisk basis i NTNUs etter- og videreutdanningstilbud. Se [oversiktsforelesningen](#) [↗] for å lære mer om innholdet.

Alle videoforelesningene som dette kurset inneholder kan fremvises i andre sammenhenger uten vederlag. Det er imidlertid ikke tillatt å bruke dem helt eller delvis i kommersiell sammenheng.

Kompetansemål for kurset:

- å beherske undervisningsdesign i norskfaget, anvende læreplan, drive vurdering for og av læring og begrunne faglige valg
- å anvende digitale verktøy og sosiale medier i undervisning og læring
- å bruke forskning og utviklingsarbeid for å utvikle egen lærerpraksis, og formidle egne faglige refleksjoner skriftlig og muntlig

Kurset er nettbasert med obligatoriske innleveringer underveis, en obligatorisk samling i Trondheim, og mappevurdering til slutt.

På denne wikien finner du pensumlisten, lenker til nettførelserne, diskusjonsforum og andre ressurser som du kan bruke i faget. På [hjemmesidene til NTNU Videre](#) [↗] finner du praktisk informasjon. Denne siden blir imidlertid ikke oppdatert underveis i semesteret. På [fagets It's learning-sider](#) [↗] finner du mer informasjon om arbeidskrav underveis og lignende (krever innlogging med brukernavn og passord).

Faget er delt inn i fire hovedområder:

- 1) undervisningsdesign
- 2) literacy (lese- og skriveopplæring)
- 3) digitale verktøy og sosiale medier
- 4) FoU i teori og praksis

<http://www2.svt.ntnu.no/ansatte/ansatt.aspx?id=1024>

Henning Fjørtoft

Univeritetslektor, norsk fagdidaktikk

Fakultet: Fakultet for samfunnsvitenskap og teknologiledelse

Institutt/enhet: Program for lærerutdanning

Videoforelesninger

Forsknings- og utviklingsprosjekter

Formidling

Lesevitenskap og vurdering

[Hva er lesing?](#)

[Teoretiske modeller for lesing](#)

[Leseferdigheter og lesestrategier](#)

[Feedback og læring](#)

[Hva må vi vite om vurdering av elevers lesekompetanse?](#)

[Undervisningsstrategier som fremmer leseforståelse](#)

[Begrepsorientert leseundervisning](#)

[Læreboka som sammensatt tekst](#)

[Samtaler i klasserommet - Muntligkompetanse og klasseledelse](#)

[Litteraturlaboratorium - Undervisningsstrategi for skjønnlitteratur](#)

[Cloze som vurderingsform](#)

[Å lage en boktrailer](#)

Norsk 2.0

[Undervisningsdesign](#)

[Undervisningsmodus](#)

[Hva er kompetanse?](#)

[Operasjonalisering av kompetansemål](#)

[Hva er vurdering?](#)

[Formativ og summativ vurdering](#)

[Metoder for formativ vurdering](#)

[Vurderingssystemer og vurderingens historie i Norge](#)

[Baklengs planlegging](#)

[Konstruktivisme](#)

[Bevis for læring - kan alt vurderes?](#)

[Vurdering for læring og ledelse](#)

[Norskfaget i Kunnskapsløftet](#)

[Norskfaget mellom dannelse og kompetanse](#)

[Muntligkompetanse og klasseromssamtaler](#)

[Undervisningsdesign og litteraturundervisning](#)

[Oppgave- og kriteriedesign](#)

[Didaktiske utfordringer i tekstvurdering](#)

[Tekstlingvistikk](#)

[Hvordan lage en rubrikk](#)

[Digitale vurderingsverktøy](#)

[PLN - personlig lærende nettverk](#)

[Aksjonsforskning og aksjonslæring](#)

[Å utvikle et FoU-prosjekt](#)

Nordisk litteratur

[Litteraturhistorie og litteraturhistoriografi del 1](#)

[Litteraturhistorie og litteraturhistoriografi del 2](#)

[Litteraturhistorie og litteraturhistoriografi del 3](#)

[Norrøn lyrikk](#)

[Voluspå](#)

[Folkeviser](#)

["Olav og Kari"](#)

[Camilla Collett del 1](#)

[Camilla Collett del 2](#)

[Camilla Collett del 3](#)

[Camilla Collett del 4](#)

[Modernitet og modernisme](#)

[Gunvor Hofmo](#)

[Rolf Jacobsen: "Byens metafysikk"](#)

Rediger MinSide

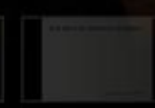
- Tlf: 90531
- Kontor: Låven*148, Dragvoll gård, Dragvoll allé 40
- henning.fjorft@plu.ntnu.no

vCard

Undervisningsstrategier som fremmer leseforståelse

Henning Fjørtoft
Program for lærerutdanning
NTNU

2. Formell videreutdanning (NTNU Kompis)

Lese for å lære

30 studiepoeng
videreutdanning

Lesing i ungdomsskolen

NTNU

HiST

HiNT

📄 Hjem

📄 NTNU KOMPIS

📄 Om NTNU KOMPIS

📄 Videreutdanning

- ▶ Fysikk
- ▶ Kjemi
- ▶ Matematikk
- ▶ Rådgivning 1
- ▶ Rådgivning 2
- ▶ Teknikk og industriell produksjon
- ▶ Nordisk språk og litteratur
- ▶ Engelsk - Take Credit
- ▶ Engelsk 2 for u.tr.
- ▶ **Lese for å lære**
- ▶ Andre deltidsstudier

📄 Etterutdanning

📄 Søknad og opptak

📄 Praktisk studieinformasjon

📄 Dette sier studentene

📄 Samarbeid

📄 FOU

📄 Kontaktinformasjon

📄 Presens og møtebrev

Lese for å lære

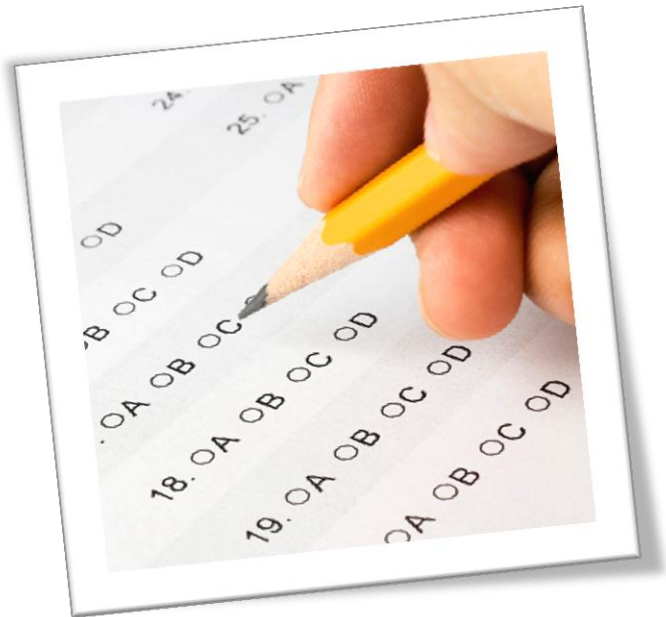
Videreutdanningstilbudet Lese for å lære (30 studiepoeng) er en innføring i lesing i alle fag. Det legges særlig vekt på systematisk arbeid med lese- og læringsstrategier, lesevitenskapelig forskning, vurdering for læring og bruk av digitale verktøy. Målet med kurset er å vise hvordan du som lærer kan arbeide med lesing og læring på fagenes egne premisser for å forsterke elevenes faglige forståelse.

Gode lese- og skriveferdigheter er avgjørende for at elever skal lykkes i skolen, særlig i fag der lesing og skriving er viktige arbeidsformer. Denne kompetansen utvikles i et nært samspill med muntlighet, digital kompetanse, begrepsforståelse og kritisk tenkning. Leselyst og motivasjon er også viktig for å lykkes i arbeidet med tekst i skolefagene. Lærere må dessuten kunne analysere resultater fra lesetester, tilrettelegge for lesesvake elever og bruke ulike strategier for å fremme elevenes leseforståelse.

[Tips for deg som arbeider med leseforståelse](#)

Studiet "Lese for å lære" inneholder en rekke metoder for å integrere lesing, skriving og diskusjon i klasserommet, bruke vurdering for læring og tilpasse undervisningen til elevenes læring. Det gir kunnskap om lesekompetanse, literacy, nasjonale og internasjonale prøver, samt et bredt repertoar av praktiske undervisningsstrategier som setter elevene i stand til å lese og lære i alle fag.

LESE FOR Å LÆRE 1

Lesevitenskap og
vurdering

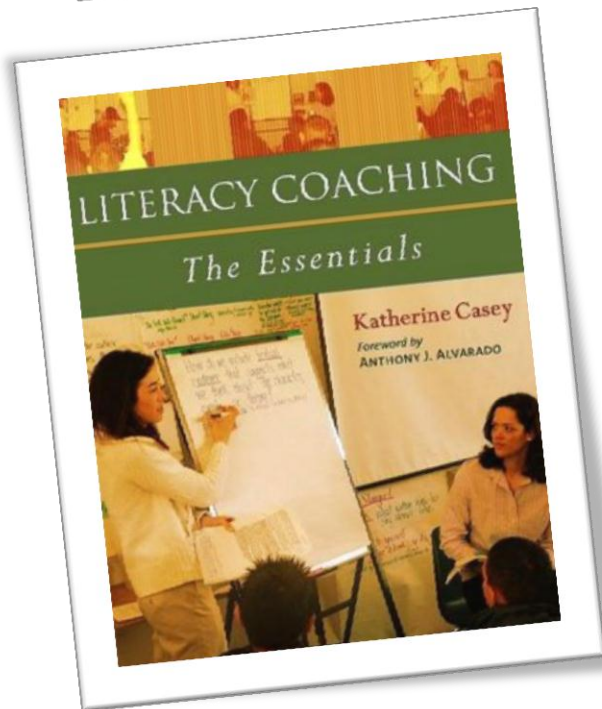
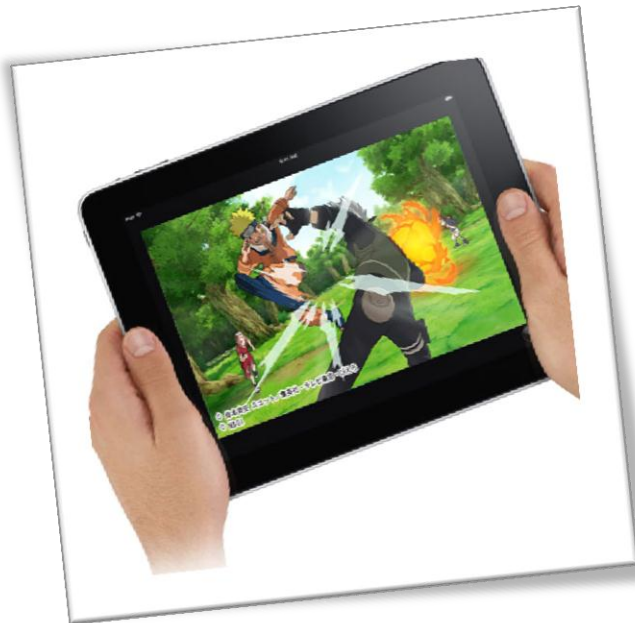

Lese- og læringsstrategier

LESE FOR Å LÆRE 2

Digital og multimodal literacy

Leseveiledning og kompetanseutvikling

The all-new iTunes U.
Everything you need to create and share
complete courses — all in one place.

View In iTunes

Free

Category: [Books](#)

Updated: Apr 17, 2012

Version: 1.0.2

Size: 0.2 MB

Languages: English, Bokmål, Norwegian

Seller: Peanuts AS

© Lesesenteret

Rated 4+

Requirements: Compatible with iPad.Requires iOS 4.0 or later.

Customer Ratings

We have not received enough ratings to display an average for the current version of this application.

Description

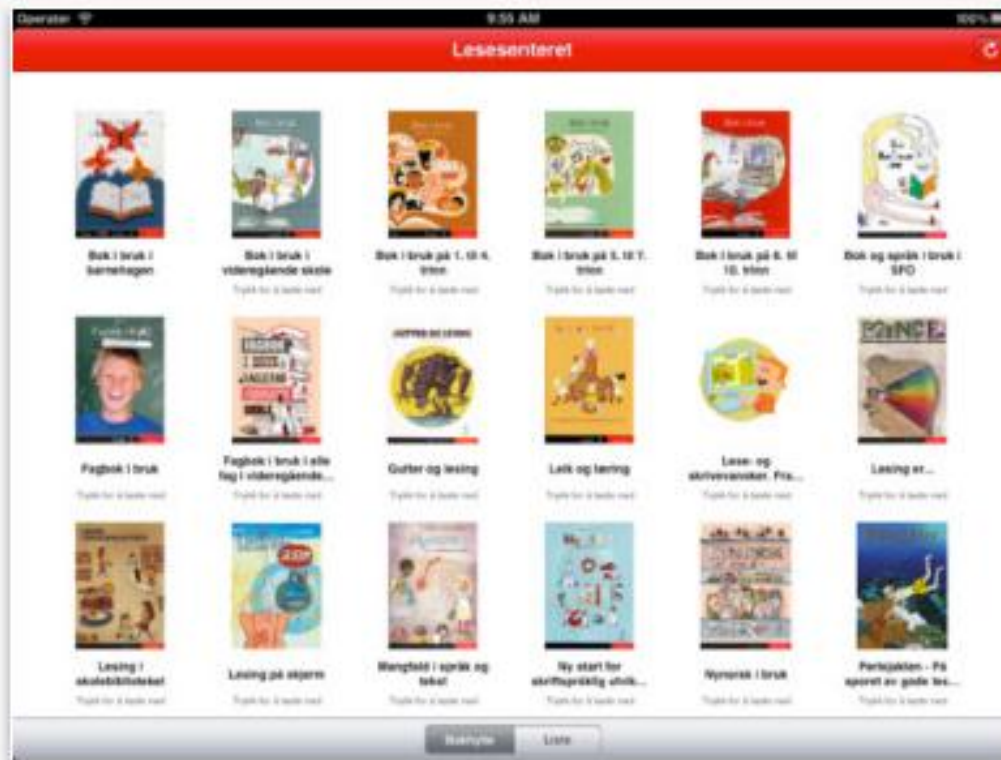
Bøker og hefter fra Lesesenteret.

[Peanuts Web Site](#) ▶ [Lesesenteret: Bøker og hefter Support](#) ▶

What's New in Version 1.0.2

- Fikser et problem som gjorde at applikasjonen avsluttet uventet (spesielt på eldre enheter)

iPad Screenshots

Vurderingsoppgaver

- avstemminger i LMS (teller ikke)
- selvrettende flervalgstester i LMS (må bestås)

Mappe med arbeider

- begreps- og refleksjonsoppgave i diskusjonsforum
- literacydagbok
- plan for undervisning med begrunnelse
- kriterier for vurdering av elevers leseforståelse
- essay om undervisning i leseforståelse

Vurderingsstrategier som fremmer forståelse

(Wiliam og Thomson 2007)

1. Tydelige mål og vurderingskriterier

	Fremeragende	Godkjent	Ikke godkjent
Design og lesevennlighet	Bloggen har et lesevennlig design, og har en relevant illustrasjon fra Flickr.com eller annen kilde med CC-lisens . Den inneholder lenker og/eller referanser.	Bloggen har et lesevennlig design. Den inneholder lenker og/eller referanser.	Bloggen har et lesevennlig design, men mangler illustrasjoner.
Diskusjon av problemstillingen	Innlegget viser grundig forståelse for Skaftun og Pennes synspunkter. Det problematiserer en rekke forskjellige aspekter av tekstkompetanse.	Innlegget viser grunnleggende forståelse for Skaftun og Pennes synspunkter. Det nevner noen sentrale aspekter av tekstkompetanse.	Innlegget viser liten eller ingen forståelse for Skaftun og Pennes synspunkter. Diskusjonen av tekstkompetanse mangler eller er ikke relevant.
Begrepsbruk	Blogginnlegget anvender begrepene på en relevant måte .	Blogginnlegget inneholder alle begrepene fra listen.	Blogginnlegget mangler ett eller flere av begrepene fra listen.
Metodeforslag	Innlegget foreslår en rekke relevante metoder. Metodene er knyttet til et kompetansemål i læreplanen .	Innlegget foreslår 1-2 relevante metoder. Metodene er knyttet til et kompetansemål i læreplanen .	Innlegget foreslår ikke relevante metoder.

STUDENTMÅL

- Hvordan kan vi vite om elevene har oppnådd leseforståelse?
- Hvilke redskap kan vi ta med oss tilbake til klasserommet?

• Har vi forstått det vi har lest og hørt til nå?

2. Effektive diskusjoner

3. Gode
vurderingsoppgaver som
dokumenterer
kompetanse

Endringer i lese- og skrivevaner som følge av den nye web 2.0 kulturen.

Foto:privat

Jeg husker den første mobiltelefonen min far kom hjem med. Den satt på toppen av et stort blått bilbatteri som sikkert veide 10 kilo. Den hadde et stort sort telefonrør med snurreledning ned til talltastaturet, og det var fryktelig dyrt å bruke den. Og det var kun mulig å ringe med den! Når jeg forteller om dette utstyret, som for

meg var ganske revolusjonerende, til mine barn, ler de så tårene triller. Etter dagens fredelige lørdagsfrokost, ble vi sittende på kjøkkenet og snakke om vinterferien, og hvordan vær vi kommer til å få når vi drar for å kjøre på ski. Da dro min yngste sønn på 10 frem mobilen sin og sa, ” kan sjekke det på yr jeg mamma”!

Liv 13:18 24. februar 2011

Innlegget ditt har personlig preg, det er lett tilgjengelig og godt å lese.

Du viser innledningsvis til situasjoner der de unge ligger langt foran oss voksne når det gjelder å beherske ulik teknologi, og du viser til hvilke utfordringer dette fører til for læreren. Jeg er enig i at det er viktig å ta utfordringen om en er ung og nydannet eller gammel i tralten. Og kanskje dette feltet bør komme sterkere inn i lærerutdanningen?

Du legger stor vekt på nødvendigheten av bevisstgjøring i forhold til kildebruk. Dette tror jeg er ekstra viktig av etiske grunner, men også siden elevene ved prøver og eksamen har tilgang til alle hjelpemidler bortsett fra Internett. De trenger virkelig veiledning og øvelse. Dersom hele tekstopp-gaven gjennomføres på skolen og når elevene har mulighet til å bruke nettet bare i forarbeidet, kan man kanskje få bedre kontroll på hva som er egenprodusert. Jeg lurer på om vi kan ta inn noe om dette i vurderingskriteriene for den enkelte oppgaven?

Ideen om å lage filmprosjekt om forfattere er spennende! Jeg kunne gjerne tenkt meg å høre erfaringer fra slike undervisningsopplegg.

4. Aktivere studentene
som ressurser for
hverandres læring

5. Feedback som fremmer læring

Grunnleggende lesevitenskapelige begreper

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11 - 16

Spørsmål 1

Hva er avkoding?

Besvarelsen din:

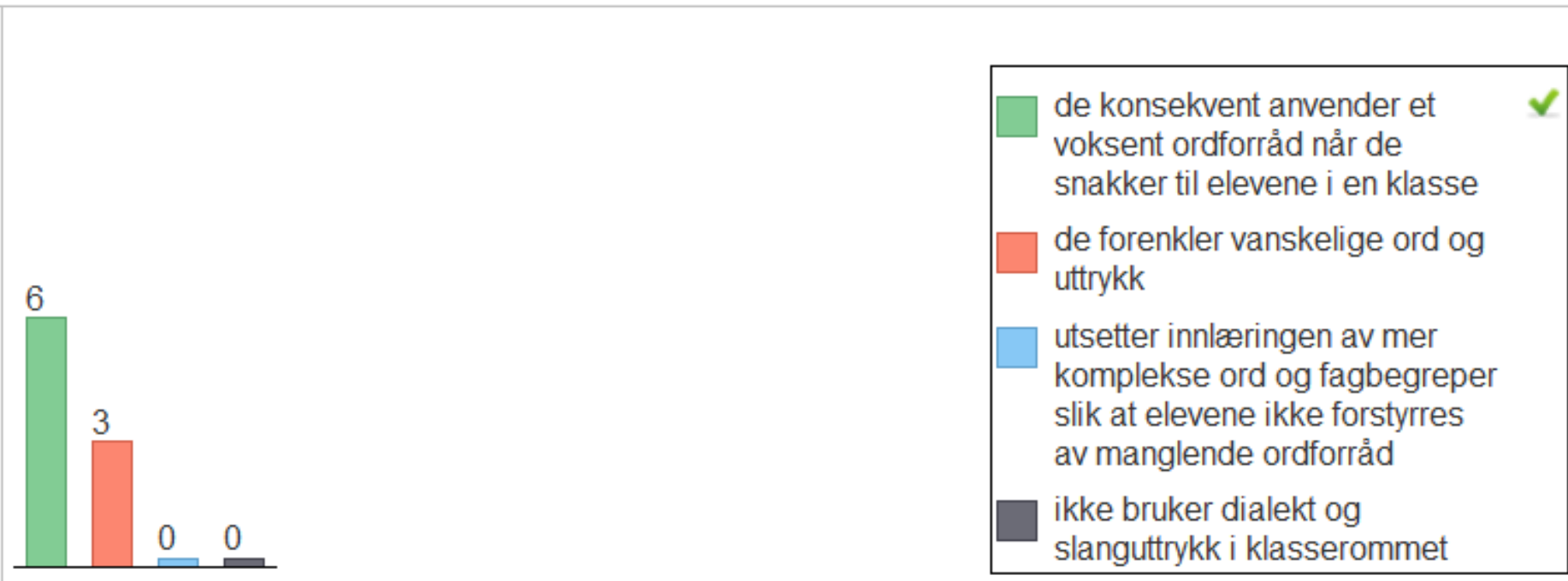
- Leseren gjenkjenner en rekkefølge av skriftegn som et ord, og har lagret informasjon i hukommelsen om 1) hvordan ordet høres ut når det uttales og 2) hva det betyr
- Leseren konstruerer en kode som 1) bare er forståelig for andre lesere som kjenner koden og 2) bygger på inngående kunnskaper om kommunikasjonens formål.
- Avkoding viser til en av de viktigste årsakene til dysleksi (manglende evne til å kode informasjon i tekst- og tegnsystemer)
- Et kulturelt fenomen der forskjellige sosiale og historiske vilkår bestemmer hvordan en tekst skal forstås.

[Fjern besvarelse](#)

Send

 Stans testen midlertidig

Studier av spesielt dyktige leselærere viser at...

Deskriptiv feedback

Hei, og takk for en fin og reflektert dagboktekst. Jeg synes det er veldig fint at du kommenterer selve oppgaven, og at du måtte lete opp ytterligere informasjon for å forstå begrepene som du skulle bruke. Jeg håper du kan ta med den strategien til klasserommet også! Dagbokteksten din viser at du greier å beskrive de store mengdene med tekst, grafikk og lignende som vi forholder oss til i løpet av en dag. Jeg synes også det er veldig fint at du beskriver hvilken lesestrategi du bruker i de forskjellige situasjonene (...).

Jeg ser frem til å lese flere oppgaver fra deg!

6. Aktivere studentenes
evne til å lære å lære

Begreps- og refleksjonsoppgave

«Hvilke fagbegreper har gitt deg ny forståelse for egen undervisningspraksis, og hva slags bevissthet har det ført til så langt i studiet? Er det noen begreper som er godt kjent fra før, eller er det overveldende med så mange nye fagtermer hele tiden?»

Avstemming: Hva liker du best i emnet så langt?

Nå har de aller fleste kommet godt i gang med kurset, og de første arbeidskravene er unnagjort. Men hva har du lært mest av så langt? Er videoforelesningene nyttige? Er arbeidskravene den beste muligheten for å lære? Eller foretrekker du å lese pensumlitteraturen selv? Klikk på avstemmingen for å gi respons til meg og de andre deltakerne!

- Videoforelesningene i emnet (42,86%)
- Den digitale flervalgsoppgaven (14,29%)
- Literacydagboken (14,29%)
- Å lese pensumlitteratur på egen hånd (28,57%)
- Ekstramateriale på Itslearning (andre filmer, lenker til nettressurser mm.) (0%)

7 stemme(r) til sammen

[Klikk her for å stemme](#)

3. Kan læreres læring
om lesing og
vurdering skaleres
opp?

Motivasjon og mestring for bedre læring

Felles satsing på klasseledelse, regning, lesing og skriving

Antall skoler med ungdomstrinn

1250

Ungdomsskolesatsningen

Skolebasert=

«ledelsen og alle ansatte på skolen vil delta i en utviklingsprosess på sin egen arbeidsplass»

+

«utvikle skolens samlede kunnskap, holdninger og ferdigheter når det gjelder læring, undervisning og samarbeid»

- klasseledelse, regning, lesing, vurdering (+skrivning)
- rektor er prosjektleder
- langvarig satsning (min. 2 år)
- praktisk, variert, utfordrende og relevant

Ungdomstrinn i utvikling

Ved å gjøre opplæringen på ungdomstrinnet mer praktisk og variert, skal elevene oppleve mer mestring og bli mer motiverte.

AKTUELT

Beskrivelser av god praksis

Her finner du beskrivelser av og eksempler på god praksis i regne- og leseopplæring og klasseledelse.

Fagstoff og pedagogiske ressurser

Her finner dere aktuelt fagstoff og pedagogiske ressurser innenfor klasseledelse, lesing, regning og vurdering for læring.

Rammeverk for skolebasert kompetanseutvikling

I rammeverket presenterer vi nasjonale rammer, prinsipper, roller og organisering. Du finner også definisjoner og beskrivelser av god klasseledelse, lesing, regning og vurdering for læring.

Pilotering av skolebasert kompetanseutvikling

22 kommuner deltar i piloteringen skoleåret 2012/2013.

<http://www.udir.no/Utvikling/Ungdomstrinnet/>

Klasseledelse

Klasseledelse er et sentralt tema i læringsmiljø. Her finner du pedagogiske ressurser og støtte til skoler og skoleeieres arbeid med å videreutvikle kompetanse innen klasseledelse.

Læreren skal lede elevenes læring og utvikling på skolen. En positiv relasjon mellom lærer og elev er hjørnesteinen i god klasseledelse. For å kunne handle proaktivt må læreren ha god kompetanse til å analysere og forstå læringsfellesskapet i klasserommet. Læreren må bry seg om alle elevene og vise interesse for den enkelte. Elevene må oppleve at læreren har god struktur i undervisningen, er støttende og har høye forventninger til hvordan de kan utvikle seg både faglig og sosialt.

Skolebasert kompetanseutvikling for ungdomstrinnet

Dette er et prosjekt i regi av Utdanningsdirektoratet på oppdrag av Kunnskapsdepartementet.

Forskergruppa ved PLU koordinerer arbeidet i samarbeid med Utdanningsdirektoratet samt leder nettverkssamarbeid mellom deltakende læringsutdanningsinstitusjoner i pilotprosjektet. Forskergruppa vil også forske på utviklingsprosessene for å gi råd og retning i storskalaprojektet som settes i gang høsten 2013.

Koordineringsgruppa ved PLU:

[May Britt Postholm \(leder\)](#)

[Thomas Dahl](#)

[Eirik J. Irgens](#)

[Kjersti Wæge](#)

[Lise Vikan Sandvik](#)

[Henning Fjørtoft](#)

[Gunnar Engvik](#)

Leder for
koordineringsgruppa

Professor May Britt Postholm

E-post: may.britt.postholm@ntnu.no

Telefon: 73598192

<http://www.ntnu.no/plu/skolebasert-kompetanseutvikling>

Ressurs	Kommentar
Baune, R (2009) Vurdering for læring i teknologi og design	Innføringen av teknologi og design har bidratt til at realfagene har fått endret noe av sitt siktemål. Artikkelen omhandler vurdering og bruk av kravspesifikasjoner med noen konkrete eksempler.
Black, P & William, D (2009) Developing the Theory of Formative Assessment	Artikkelen tar opp hvordan formativ vurdering kan knyttes til andre pedagogiske tiltak, som modeller for selvregulert læring.
Engh, Knut Roar (2007) Elevmedvirkning i vurderingsarbeidet	I denne artikkelen i Norsk Pedagogisk tidsskrift drøftes elevmedvirkning i vurderingsarbeidet og mulige konsekvenser for elevenes skoleprestasjoner.
Black, P & William, D (1998) Inside the Black Box	Black og William viser til at formative vurdering bidrar til økt læring hos elevene
Dysthe, Olga (2008) Klasseromsvurdering og læring	Vurdering i klasserommet har hele tiden læring som mål. Læringsfremmende vurdering gir signal om hva som er viktig, skriver Dyste i Bedre skole.
Hattie, John (1998) Assessment for Success in Primary Schools	Dette er en kritisk gjennomgang av en nasjonal satsing på New Zealand (Green Paper) der Hattie foreslår andre satsingsområder.

@hennif